

7. SINIF DIN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 2 · Kitapçık B · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. DKAB.7.1.1 · Melekleri sınıflandırabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	I'î vahiy getiren melek (Cebrail) grubuna yerleştirir.	4
a)	II ve III'ü insanın yaptıklarını yazan melekler (Kirâmen kâtibîn) grubuna yerleştirir (II'de "yazıcılar" ifadesi esastır; "bekçiler" ifadesine dayanarak II'yi koruyucu meleklerle de ilişkilendiren gerekçeli cevap kabul edilir).	4
a)	IV'ü insanı koruyan melekler (hafaza melekleri) grubuna yerleştirir.	4
b)	Ölçütün görev olduğunu belirtir ve bir ayetteki ipucu ifadeyle gerekçelendirir (ör. "alıp kaydetmektedir", "onu korurlar").	3

a) Örnek cevap: I: vahiy getiren melek (Cebrail). II ve III: insanın yaptıklarını yazan melekler (Kirâmen kâtibîn). IV: insanı koruyan melekler (hafaza).

b) Örnek cevap: Meleklerin görevlerine göre sınıflandırdım. Örneğin III'ü yazan melekler grubuna koydum; çünkü ayette meleklerin insanın yaptıklarını "alıp kaydettiği" bildiriliyor.

Sık hatalar: II ve III'ü farklı gruplara koymak; Ölçütü belirtmeden yalnızca gruplamak

2. DKAB.7.1.2 · Ahiret hayatının aşamalarını çözümleyebilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	I'î kıyametin kopması ve/veya yeniden diriliş (ba's) ile eşleştirir (ikisinden birini yazan da puan alır).	4
a)	II'yi mizan (amellerin tartılması) ile eşleştirir.	4
a)	III'ü hesap (amel defterinin verilmesi) ile eşleştirir.	4
b)	Bir eşleştirmeyi ayetteki ipucu ifadeyle gerekçelendirir (ör. "Sûr'a bir daha üflenir ... kalkmış bekliyorlar", "adalet terazileri", "Oku kitabını!").	3

a) Örnek cevap: I: Kıyametin kopması ve yeniden diriliş (ba's). II: Mizan. III: Hesap (amel defterinin verilmesi).

b) Örnek cevap: II'yi mizanla eşleştirdim; çünkü ayette "adalet terazileri kuracağız" ifadesi geçiyor. Mizan, amellerin tartılması demektir.

Sık hatalar: I'deki iki üfleme tek bir olay saymak; Gerekece olarak ayetten ifade göstermemek

3. DKAB.7.1.2 · Ahiret hayatının aşamalarını çözümleyebilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Dünya hayatının sınırlı, ahiret hayatının sonsuz olduğunu belirtir.	4
a)	Dünya hayatının sınanma (imtahan), ahiret hayatının karşılık görme yeri olduğunu belirtir.	4
b)	Dünyada yapılan iyi ya da kötü işlerin ahirette karşılık bulacağını belirtir.	4
b)	Bu ilişkiyi bir benzetme, somut bir örnek ya da dünyadaki amel ile ahiretteki karşılığı bağlayan tutarlı bir açıklamayla açıklar.	3

a) Örnek cevap: Dünya hayatı sınırlıdır ve ölümle biter; ahiret hayatı ise sonsuzdur. Dünyada insan yaptıklarıyla sınanır, ahirette ise yaptıklarının karşılığını görür.

b) Örnek cevap: Dünya bir sınav yeri gibidir; insan burada iyi ya da kötü işler yapar. Ahiret ise sınavın sonuçlarının alındığı yerdir. Tıpkı öğrencinin yıl boyunca çalışmasının karnesine yansması gibi, dünyada yapılanlar da ahirette karşılık bulur.

Sık hatalar: Yalnızca süre ya da yalnızca amaç bakımından karşılaştırmak; Ayetteki sınanma ifadesini ahiretteki karşılıkla ilişkilendirmemek

4. DKAB.7.1.3 · Melek ve ahiret inancının insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünebilme · zor

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Kerem'in davranışının dış denetime (kameraya) bağlı olduğunu belirtir.	3
a)	Hilal'in davranışının iç denetime (inanç, vicdan, sorumluluk bilinci) dayandığını belirtir.	3
b)	Dış denetimin her yere ve her ana ulaşamayacağını, kişinin niyetini ve sözlerini denetleyemeyeceğini belirtir.	3
b)	Melek ve ahiret inancının kişiye kimse görmese de doğru davranma bilinci kazandırdığını belirtir.	3
b)	Görüşü bu gerekçelerle tutarlı biçimde değerlendirip bir sonuca ulaşır.	3

a) Örnek cevap: Kerem kamera olduğu için dikkatli davranıyor; kamera olmayınca kuralı çiğniyor. Onun denetimi dışarıdan geliyor. Hilal ise kimse görmese de aynı davranıyor; onun denetimi içinden, inancından ve vicdanından geliyor.

b) Örnek cevap: Bu görüşe katılmıyorum. Kameralar her yere konulamaz; insanın niyetini, sözlerini ve kimsenin görmediği anlarını denetleyemez. Melek ve ahiret inancı ise kişiye her an Allah'ın bildiği ve yaptıklarının kaydedildiği bilincini kazandırır. Bu iç denetim, kişiyi kimse görmese de doğru davranmaya yöneltir. Bu yüzden dış denetim yararlı olsa da tek başına yeterli değildir.

Sık hatalar: İç ve dış denetimi adlandırmadan karşılaştırmak; Görüşü gerekçe göstermeden reddetmek ya da kabul etmek

5. DKAB.7.1.3 · Melek ve ahiret inancının insana kazandırdıkları konusunda analitik düşünebilme · zor

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Amcanın hatayı fark edince düzeltmesini ve fazla parayı iade etmeye çalışmasını hesap verme inancıyla ilişkilendirir.	3
a)	Kimse fark etmese de kul hakkına dikkat ettiğini (iç denetim) belirtir.	3
b)	Ticaret dışında bir alandan örnek verir (ör. kamu malını korumak, emanete sadakat, sınavlarda dürüstlük, trafik kurallarına uymak).	3
b)	Bu davranışın toplumda güven ve adalet ortamına katkısını açıklar.	3
b)	Birey ile toplum arasındaki bağı kurarak analizini tamamlar (ör. dürüst bireyler çoğaldıkça denetime daha az ihtiyaç duyulur).	3

a) Örnek cevap: Amca, hesap gününde her yaptığından hesap vereceğine inandığı için kimse fark etmeyecek olsa bile bozuk tartıyı hemen tamir ettirmiş ve fazla aldığı parayı geri ödemeye çalışmıştır. Müşterinin hakkını üzerinde bırakmanın kul hakkı olduğunu biliyor.

b) Örnek cevap: Bir memur, kamuya ait araç ve malzemeleri kendi işi için kullanmaz; çünkü bunların hesabının sorulacağına inanır. Böyle davranan insanlar çoğaldıkça toplumda güven artar, haksızlık azalır. İnsanlar birbirine güvendiğinde daha az denetime ihtiyaç duyulur ve toplumda huzur artar.

Sık hatalar: Yalnızca bireysel etkiyi açıklamak; Ticaret örneğini tekrar etmek

6. DKAB.7.1.4 · Nâs suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme · kolay

10 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Rab, Melik ve İlah sıfatlarını yazar (biri eksikse puan verilmez).	4
b)	Vesveseyi insanın içine kötülüğü, şüpheyi ya da yanlış fısıldayan kötü düşünce olarak açıklar.	3
b)	Açıklamasını günlük hayattan bir örnekle destekler.	3

a) Örnek cevap: Rab (insanların Rabbi), Melik (insanların Melik'i/hükümdarı), İlah (insanların İlah'ı).

b) Örnek cevap: Vesvese, insanın kalbine sinsice fısıldanan kötü düşüncedir. Örneğin bir öğrencinin içinden "Annen görmüyor, ders çalışmadan oyun oyna, nasılsa kimse anlamaz." diye geçirmesi bir vesvesedir.

Sık hatalar: Sıfatlar yerine "cinler ve insanlar" yazmak; Vesveseyi yalnızca "kötülük" diye tanımlayıp açıklamamak

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Umrede de ihrama girildiğini belirtir.	4
a)	Umrede de tavaf (umre tavafı; "ziyaret tavafı" yazan da kabul edilir), sa'y ve tıraş yapıldığını belirtir (üçü tam puan, ikisi ölçüt puanının yarısı).	4
b)	Arafat vakfesinin belirli bir günde (9 Zilhicce, arefe günü) yapıldığını görselden belirtir.	4
b)	Haccın Arafat, Müzdelife ve şeytan taşlama gibi belirli günlere bağlı uygulamaları olduğu için ancak hac zamanında yapılabileceği sonucuna ulaşır.	3

a) Örnek cevap: İhrama girme, tavaf, sa'y ve tıraş olma umrede de yapılır.

b) Örnek cevap: Görselde Arafat vakfesinin 9 Zilhicce'de, Müzdelife vakfesinin bayram gecesini ve sabahında, şeytan taşlamanın bayram günlerinde yapıldığı görülüyor. Bu uygulamalar belirli günlere bağlı olduğu için hac yalnızca o günlerde yapılabilir. Umrede ise bu uygulamalar yoktur.

Sık hatalar: Arafat vakfesini umrede de yapılan bir uygulama sanmak; Nedeni görseldeki tarihlere dayandırmamak